

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem prolymus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

A szövetkezetekről.

Megyénkben a szövetkezeti ügyek iránt a legutóbbi esztendőben lendült fel az érdeklődés. Az eszme szép és tetszetős s mivel a mai nyomorúságos gazdasági viszonyok között talán egyedül a szövetkezeti ügy az, a melylyel súlyedő társadalmunkat megmenteni lehet, szélteben-hosszában felkarolták.

Egészen természetes is. A terhek, melyek vállainkra ólomsúlylyal nehezédnek, és pedig akár az állam részéről, akár a magunk igényei, — nemcsak hogy nem könnyebbednek, sőt inkább napról-napra súlyosabbakká válnak. Az az osztály, mely az elődök könnyelműsége, nem-törődősége folytán a kereskedést 90 percentjében kezébe kaparította, nem élni, hanem gazdagodni akar belőle. Onnan a segítség ki van zárva. Az államtól nem várhatjuk a könnyítést, hiszen még mindig az adósságcsinálás útját járja. Ki segítsen? Az Isten és mi magunk magunknak.

De a magyar ember természete szereti a szuperlatívusokat, a nagyotmondást. Ha a szövetkezeti eszmét dicséri, rendesen akkora várakozásokat ébreszt, a melyek sokszor bizony indokolatlanok. Akárhányan

azt hiszik, hogy a szövetkezeti ügy manna-hullás, csak ki kell menni napfelkelte előtt és teleszedni a kőtenyt, a korafat táplálékkal, a mely édeskés is, savankás is, már a mint az ember szája ízének jobban megfelel. Mikor aztán a nagy várakozás nem válik valóra, akkor következik a csalódás, következnek a megnyúlott orrök. Ha pedig a bukás szélére jut néhány szövetkezet, mint a csóri, vagy most a tabajdi tejszövetkezet, akkor megkonditják a vészharangot és lehangolva mondják, hogy most már semmiben sem bízhatunk.

Mit kell a szövetkezeteknél figyelembe venni?

Először: hogy fejlődő intézmény. Fejlődik egyedeiben és általánosságban. Ha pedig fejlődik, nem szabad az aratást mindjárt a vetéskor várni. A vetőmag is csak hónapok mulva hozza meg a harmincszoros-negyvenszeres magot. Addig türelemmel kell várni a kelést, a növekedést, a megerősödést s nem szabad kétségbeesni, ha vihar kél a láthatáron. Várjuk be idejére az érést és csak azután készüljünk az aranszinű mag várására. Akárhányan már az első esztendőben busás osztléket várnak, pedig alighogy

a jegyzeti üzletrészek után járó összeget fizették be. Azt várják, hogy a szövetkezet egyszerre kitűnő anyaggal is, de olcsón is lássa el őket. Ha mindez nem sikerül, az elpártolásra beszélnek. Panaszkodnak, gunyolódnak, ha a szövetkezet nem tudja egyszerre oly forrásokból beszerezni anyagait, a melyek a névnek is, célnak is megfelelnek. Annyi bizonyos, hogy rászolgál a megrovásra az a vezetőség, a mely megbízható cég helyett a sokszor visszaéléseiről ismertet pártfogolja, talán azért, mert a cég nekik is nyújt itt-ott némi előnyt (fuvarköltség, rapidij stb.). Az ilyesmit bizony mi is a meghatározottabbban elítéljük, de hát rajta kell lenni, hogy elő ne forduljon s közös erővel kell kiirtani az ilyen bajt. Meg kell gondolni, hogy az ilyen cég is inkább tőri magát a szövetkezet bukásáért, mint boldogulásáért. — Hogy a központ sem tehet még annyit, a mennyit várnának tőle, annak okát is a kezdet nehézségeiben kell keresni. Annyi jóakat és ügybuzgalom mellett, a mennyi ott van, könnyen elérhetjük, hogy pár év mulva egy óriási központi raktárunk lesz, mellette pedig egy sereg vidéki fog szerepelni.

Másodszor: Óriási fontossága van a

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Egy légy monológja.

— Szerkesztő úr, kérem, ne hadonázzon annyira a kezeivel, még utóbb is hozzáműti, pedig légyi becsületszavamra mondom, hogy legkevésbé sem puhák ám a kacsói. Ugyis még most is a multkoriról koldulok, a mikor itt a szivem táján egy meglódtintott. (Azóta szenvedek szivdobogásban). Emlékezzék csak rá? Azt hiszem valami cikket írt, nagyon villogtak a szemei, a fogait össze-összeszorította, hogy szint: hallottam a csikorgásukat, a fülei rózsaszíntiek voltak s az orra cimpái daliásan ki-kitágultak, a tolla meg úgy lótot-futott és úgy percegett, hogy majd a dereka törött belé (már mint a toll dereka). Emlékszik rá? En akkor odaszálltam a fülecskéire és sétálgattam benne. Maga meg csak erőlködött ott a fehér papiron, nem is akart észrevenni, mikor aztán nagyon soká tartott a csiklandozás, fülön vágta magát, hogy csakugy zúgott a feje bele, én meg a tintatartó szélén a hasamat fogtam nevettemben. Azt hiszem nehezen merné bárkinek is beleírni az emlékkönyvébe, a miket akkor nekem mondott. Persze az se tartott sokáig, mert ott állt a háta mögött egy nagyfülű maszatos gyerek, aztán azt beszélgette, hogy ötlet elrakja a gazdája, ha mindjárt nem lesz otthon. Kegyed szerkesztő ur, akkor megint neki feküdt az asztalnak és írt dühösen írt.

Biz' Isten nem szerettem volna, ha az én élet-történetemet írja, mert — azt hiszem — nagyon csunyákat beszélt volna el rólam. Az üstökéről szinte csorgott az izzadság s én felhasználva az alkalmas időpontot, odalejtettem és feledhetetlen édes mamám sirján tett fogadásomat betartandó, a mennyire gyenge erőimtől tellett, megcsiklandoztam a feje tetejét. Kegyed egyszerre egy bolond nagy könyvet kapott föl s felém vágta. Ha rám esik, szent igaz! hogy palancsintává lapit és bánatos rokonaim öreg késsel vakargathatták volna fel meghült tetemeimet. De hát kisépített velem született ügyességem, no meg a kegyed hirtelenkedése is, a mely előbb a tintatartót tütötte agyon, hogy a tartalma szerzetét folyt és csak aztán boldogította csekély személyemet itt a szivem táján, a hol pedig sajuos! amugy is rendkívül érzékeny vagyok, különösen az utóbbi időben. Bocsásson meg. Belátom, hogy illetlenség volt tőlem épen akkor okvetetlenkedni, a mikor az a nagyfülű nyomdászgyerek siettet, de hát magam se tehetek róla, ha némelykor kedvem szottyan, s akkor nem kimélem a keresztmamámat sem.

— Higye el kérem — Szerkesztő Ur! — egyetlen emberi foglalkozás van, a mely iránt némi szimpatiával viseltem, s ez az írói állás. Mert tetszik tudni, mi legyek magunk is irodalmárok vagyunk, csak hogy míg önök latin betűkkel írnak, mi a zsidó betűknek vagyunk holtig való kedvelői. Azt hiszem, tetszett már tanulmányozni

itt-ott a kezünk (?) munkáját. No! azért ne nézzon olyan haragosan és ne gondolja, hogy talán holmi filozemita érzelmek ágaskodnak bennem. O nem! tetszik tudni az én finom szagláló szerveim rögtön megérik az ellentétet s a mennyire becsülöm kegyeddél együtt a jó szemitékat, annyira ellenlábas vagyok a többinek.

— De hát száz szónak is egy a vége! Nem azért jöttem én ide, hogy önt bosszantsam a sok hiábavaló beszéddel. Tudom, hogy az ideje drága, sőt pénz. Láttam is a minap, hogy egyik mélyen tisztelt vendégére, a mikor teendői közben háborgatta, oly savanyu arcot vágott, mint az egyszeri cigány. Kíváncsi rá, hogy hogyan járt az egyszeri cigány? Elmondom, mert magam is szemtanuja voltam. Az alispánnál muzsikáltak. A folyosón volt egy stelázi, a mely tele volt üvegekkel. Az volt rájuk írva, hogy: *Szomorodni*. A legtöbb üres volt már, csak az egyikben volt még valami. A Csóri cigány folytán azt nézegette s közbe-közbe akkorákat nyelt, mintha egy gombócot egészben akart volna a másvilágra származtatni. Csak azt várta, hogy a hajdu elmenjen onnan. Odanyult és jót húzott belőle. Láttam, hogy meg van hatva, de azért szótlanu nyujtotta a szomszédjának, a ki nem kevesebb itvágygyal fohászodott neki. Mikor ő is eleget szedett be a jóból, tovább adta s így valamennyi megkapta a maga porcióját. Végre készen voltak, az ábrázatuk besavanyodott és az egyik ily szókra fakadt:

15

kráczárért árulunk keskeny és szélesebb sávu torontáli vásznat, mely mosásban szintartó, ruhákra, blouzokra, nemkülönbön függönyökre is kitűnően alkalmas. Más igen szép mosók métere 15 kr.

Atlasz szatin remek mintákban és színválasztékban 26 kr.; piquet mosó 26 kr.; a most divatozó brokát zefir 21 kr.; duplaszélés scót kelmék több színben 29 kr.; dudlaszélés tiszta gyapjukelme drapp és szürkében 23 kr.; turista ing szatin vagy köperből 86 kr.; elegáns tavaszi kabát 3 fnt 50 kr. elegáns tavaszi gallér 3 fnt 25 kr.

Áruház a „Kék Csillaghoz“

Minden cikkben szabott olcsó árak!

Kiszámlázásnál 5% engedmény.

Mai lapunk 6 oldal.

kitartásnak. A nehézségektől, sokszor még az áldozatoktól sem szabad visszariadni. A rácalmási szövetkezést egy zsidó bolt mellett ütötte föl a tanyáját. Az a boltos néhány év alatt 20-30 ezer forint vagyonnal rendelkezett s mikor a szövetkezet megindult, ő fölvette vele a versenyt, az árakat annyira leszállította, hogy egy részén a beszerzési áron alul adott túl. Természetes, hogy a kezdő szövetkezet a biztos bukása kilitása nélkül nem állhatta volna vele a versenyt. De ott volt a tagok kitartása, a kik megvetették a koncot s ámbár szegények voltak, kikerülték a csábítást, jól tudván, hogy a szövetkezet esetleges bukása után búsás kamatait fizetnék az elvesztett összegeknek. Másfél évi verseny után a tisztelt szomszéd jobbnak találja a más vidék levegőjét, meglaposodott erszényével bucsuzik. Ezer féle a kísértés s egy eladósodott, gyenge jellemű népnél bizony-bizony félt, hogy megbir-e annyi kísértéssel küzdeni?

Harmadszor: Tudnunk kell, hogy a szövetkezet önsegélyezés. Vagyis a magunk állhatatos, fárasztó munkája után remélhetjük csak a gyümölcsnek édességét. Különösen a vezetőség ne a haszon után nézzen, ne kalkulust csináljon, hogy mennyi jövedelme lesz a fáradsága, a küzdelmei után. Nézzék el az egymás esetleges hibáit, tévedéseit. A cél legyen az első és ne a mellékkörülmények. Ha a csoóri tejszövetkezet igazgatósága a célt tekinti és az ügy iránt való buzgólkodást, bizonyára nem igyekszik lealacsonyítani a plebánus személyét hívei és mások előtt, hanem kiválógtatván a felszólalásból azt, a mi az ügynek használ, a szövetkezet tagjai javára értékesíthette

— Te Ácsi, nem ennél rá egy kis kefé?
— Tudja Szerkesztő ur, mi volt az üvegben? Megmondom: Suviksz, hígfa feleresztve.
— Ilyenformán nézett a Szerkesztő ur.

— De én egy kis történetet akarok elmondani. Mert — tetszik tudni — ha az embernek csordultig van a szíve, szereti mások előtt is kiönteni. A multkor szíves volt egyik monologomat közölni. Kérem ne nézzen megint olyan csunyan. Ha látta volna, hogy mily élvezettel olvasták az előfizetők (hát még a kik hátralékban vannak az előfizetési összeggel!), hogy kacagtak, milyen aranyos titulusokkal halmozták el, hát merem mondani, hogy szívesen adna számomra helyet nagybecsű lapjában. Most már barátságosabban néz, tehát elmondom, a mi a szívemet egész a csücskéig betölti.

— Szerkesztő ur! én megházasodtam. Akár hiszi, akár nem, de úgy van, most élem a mézes heteket. De előlül kezdem.

— A minap kiránduláson voltam. Az egyik konyhában baracklekvárt főztek, a melynek én holtigvaló húséget esküdtem. Azt hiszem, annál jobbat nem szoktak készíteni, annál még a fagyalt sem jobb ebben a kutyá melegben. Polgártársaim közül többen valának ott, a kik velem együtt egész mohósággal lakmároztak a jóból. Már kezdtünk betelni, a mikor valami hosszuruhás odarontott közibénk és a két első lábával éktelen handabandát cselekedett. Mi fölriadtunk és rohanva siettünk szebb tájak felé. A mint előre igyekszem, egyszerre egy karcu lényvel, álmaim háborgatójával ütköztem össze. Szép volt, a milyet addig és azelőtt legfeljebb pingálva láttam. Éppen az orruk találkozott össze.

— En rá néztem, ő rám nézett
S listók ucscse megégett.

Éreztem, hogy odavagyok. Igyekeztem kitűzni a lötávölből és vesd el magad! a csodaszerű lény után rohantam, a sarkában mindenütt. Egy rózsabokor volt közelibe. Ő leszállott és én

volna azt. Magukra és másokra nézve sem lett volna annyi kellematlenség.

A vezetőségnek kötelessége a népet fölvilágosítani, buzdítani. Annyi, de annyi nehézség van e téren, hogy a község legtekintélyesebb emberei végezhetik csak ezt a munkát.

Legyen — s ez a fő — önzetlen. Ismerünk szövetkezetet, a hol a gazdák közös megállapodás szerint ingyen végzik a rájuk eső napibiztosi teendőket, sőt ingyen teljesítik a szövetkezet részére a fuvarozást s apróbb munkálatokat is. Tudják, hogy maguknak dolgoznak. Ismerünk szövetkezetet, a hol a napibiztosság nehéz és fontos teendőit a község elsőkelő hölgyei vállalták magukra. Jutalmuk egyedül a lelkiismeret tiszta öntudata.

Azért látunk szívesen a szövetkezetek élén papokat, a kik már hivatásuknál fogva a nép javán csüngenek, a kiknek intelligenciájuk, függetlenségük, tekintélyük, sőt a mi igen fontos, idejük is van, hogy a népért akár sulyos áldozatot is hozzanak. A kik be tudják látni, hogy koldus, anyagilag s erkölcsileg tönkretett néppel nehéz célt érni. Mig ha az a nép látja, hogy lelkének gondozója egyéb bajaiban is segítségére nyújtja kezét, hivebben hajt szavára a lelkiekben is. Azért látjuk örömmel, ha különösen az ifjabb papság megérti a kor hívó szózatát s a kényelmes semmittevé helyett a jövő alapjait építi. A lelkek jövődől forradalma nem a jogok, hanem a kenyér körül fog forogni s áldani fogják még az emlékezetét is annak, a ki ebben az irányban üdvöset alkotott.

melléje telepedtem, épen egy fészől bimbóra. Csak akkor bámultam meg lenge természet, tisztára kikefélt szárnycskáit. A szájacskája egy kissé lekváros volt ugyan még, de én szinte megfeledeztem arról s szívem tuláradó érzelmeitől ragadtatva, oda borultam eléje, a szavaim szinte fuldokoltak a hévtől, mely keblemben dühöngött. Megvallottam neki mindent, talán olyat is, a mi nem igaz, de hát az olyankor úgy szokás. A róza keble mintha tágult volna a látványra, illatával szinte elkábított bennünket, a rózsató másik ágán egy egyszerű ruhájú madárka fujta édesen az indulót.

— Egy ideig hallgattok, aztán könnyek szöktek a szemébe s ha lett volna zsebkendője, biztosra veszem, hogy abba temeti bánatos arculatját. Így azonban csak a lábával törülgette a szeméit s miután megígértette velem, hogy csak ásó és kapa fog elválasztani bennünket, beleegyezett, hogy az élet rögsős ösvényeit, a konyhák illatos mezőit velem fogja bevándolni. Együtt fogunk nyalakodni, együtt futunk, ha megugrasztanak bennünket, szóval se öröm, se bánat, se fájdalom nem lehet akkora, a mely bennünket egymástól eltérhetne.

— Aztán elmondta az élete történetét:

Apját leütötte a hajókötel s vízbe fullt, anyja mosósón volt, éjszakai munkában meghült, forró lázt kapott és meghalt s ő a szegény árthatlan zsenge lény egyedül maradt a nagy világ forgatagában bánatával, árvaságával. Volt egy mostohája, de a ki jobb tette volna, ha sohasem is születik a világra, egy légybörbe bájtatott kigyó, egy hárpia, maga a megtestesült gonoszság és felletem, a kinek csak az árthatlan kínzásában tellett gyönyörűsége, úgy hogy végtére is még kellett tőle szöknie.

— Mondhatom, kellemesen lepett meg a felfedezés, hogy meg is házasodom, de anyóst se kapok, valóban fölséges még gondolatnak is. Így nem kísérik az embert örökké szemmel, nem

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Ifj. Zichy János gróf, orsz. képviselő tegnap este családjával együtt városunkba érkezett s még az este fél 10 óraker induló vonattal tovább folytatta utját Semmering felé.

— **Szilágyiról.** A hirtelen elhunyt nagy államférfiúról sok pompás anekdota maradt fenn. Ismeretes, hogy nagy cséplőgépeknek szokták nevezni, mert ugyszólván alig akadt embert, a kit az ő hatalmas szóarádata, körmönfont logikája el nem hallgattatott, meg ne örölt volna s ha tényleg nem is, legalább látszólag, a tapsoló közönség szemében neki volt igaza.

Egyszer a boldogult fejérvári püspökkel, Steiner dr.-ral akasztotta össze a kereket a főrendiházban. Ha az érvelés nem használt, parancsoló kemény hangjával akart imponálni. Épen Steiner püspökkel szemben vágott oda valami valótlan állítást, a mit a püspök ép oly határozottan és keményen ütött vissza. Szilágyi egy pillanatra meghökönt, aztán azt mondta:

— Pardon! ebben a dologban nem vitakozom a püspök ural, nem vagyok benne annyira jártas.

Emlékezetes a Rakovszky Istvánnal való vitája a trónörökösre vonatkozó törvények cikkelyezésénél. Mint két titán küzdöttek egymással, majd bevezetetlenül abbahagyták és másnapra halasztották a harcot. A végén mégis általános elismerték s mintegy kárörömmel emlegették sokan, hogy nem Szilágyi volt a győztes.

Utójára a Magyar Szót olvasta. Maga a kevésbé tisztelt laptárs is dicsekedve emlegeti, hogy a becses lap a második oldalára kinyitva és összegyurva találattok. Tehát olvasta és gombóccá összegyurta, mi ékesen szóló bizonyítéka annak a nemtetszésnek, a melyben részesült. Mi egy cseppet se csudálkozunk, ha a gutaütést a nem tisztelt laptársnak tudjuk be, hiszen annyi örütség van benne, hogy attól a legegészségesebb ember is vagy halálra kacagja magát, vagy megbolondul, vagy a ferslag üti meg.

akaszkodnak örökösen bele minden cselekedetébe, ha későn jön haza, nem lármáznak, nincsenek családi jelenetek, a mint itt-ott láthatja az ember, a kétlábu tollatlanoknál.

— Pardon! még egyet akarok elmondani; mert szorosan hozzátartozik az előbbiekhez. Tegnap, mint rendesen, párosan kirándultunk. Élveztük a jó levegőt, a midőn hirtelen zivatar keletkezett. Persze menekülnünk kellett. Hova fussunk? Nem messze egy pompás házikó körvonalai tárultak fel előttünk. A vihar oly bős erővel közeledett, hogy örülnünk kellett az ép bőrrel való megmenekülésnek. Bejutunk. Hát egyszerre az én életem párja néma borzalommal kapkod az első lábamba.

— A mama! — suttozta remegve.

— Az anyós! ámbár mostoha — vicsorgattam én a fogaimat. A szemtelen épen egy pápaszemes öreg kisasszony kávécsészéje szélén szidta a férfi nemet. Lehet, hogy az öreg kisasszonytól is hallott egyet-mást, mert nagyon jól értette már a kerepelője. Szemügyre vettem. Elég alacsony volt, de szélességében annál idomtanabbul fejlődött s annyira elházasodott, hogy totyogni is alig bírt már. A beszélője annál jobban ki volt fejlődve. Csipőre tette a két kezét és hadart össze-vissza mindent, a mi csak eszébe jutott. Mondhatom, nem egy hamar találtam nála förtelmesebb lényt akár természetre, akár szájra nézve.

— Ovatosan mögéje kerültem s mikor szinte neki kétkült az ábrázata a nagy buzgalomtól, lóditottam rajta egyet s ő a meleg kávéba hullott. Aztán néztük még egy ideig, hogy miként izlik neki az önkéntelen fürdő. Belé is fulladt szerencsésen nem csekély öröme az öreg kisasszonyra.

— Kérem Szerkesztő ur, ha kegyed itt hesseget, nem mondok többé semmit, különben talán elég lesz egyelőre ennyi, majd a jövő héten talán többet. Most megyek tizóraizni.

— **Uj doktor.** *Madarász* Flóris ciszt. rendű bajai főgimnáziumi tanár, a ki évekig a székesfejvári főgimnáziumnak is kiváló tanára volt, a budapesti tudomány-egyetemen a bölcséleti tudományokból tudorá avatott. Gratulálunk a nagytehetségű fiatal tánárnak!

— **Ünnepelt községi jegyző.** Szabad-Battyány község képviselő-testülete f. hó 20-án d. e. fél 12 órakor diszkozyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a község veterán jegyzőjének ünnepeltése. Ez alkalommal nyújtja ugyanis át *Kálmán* Vince járási főszolgabíró idős *Halper* József községi jegyzőnek az Ő Felsége által adományozott arany érdemkeresztet. A diszkozyűlést disz-ebéd követi 3 kor. részvételi díj mellett. Hogy pedig az ebéd iránt előre intézkedni s a vendégeknek az állomásról leendő beszállítására megfelelő fogatról kellő időben gondoskodni lehessen, *Magyar* József községi bíró a meg-, vagy meg nem jelenéséről augusztus hó 10-ig értesítést kér.

— **Szöllőhegyi bucsu.** A szöllőhegyi Donát-napi körmenet f. hó 11-én reggel a fél 6 órai mise után indul a székesegyházból *Tamás* Vilmos esperes-plebános vezetése mellett. Ulközben a *Bernáth* József nagylelkű adományából készült szöllőhegyi kápolnában *Tamás* Vilmos esperes ünnepi misét mond, befejeztével pedig szent beszédet.

— **Az igazságügyi palota** építésére beadott versenyajánlatok felett tudvalevőleg már döntött az igazságügyminiszter s a mennyiben a Bernstein és Káldor helybeli cég a miniszter által előirt engedményt felajánlotta, az építkezést megkapta. Mi örvendünk neki, hogy egy monumentális építkezést helybeli cég helybeli iparosokkal végeztet — mert hisz ezért kapta meg a nevezett cég a munkát — annak azonban épen nem örvendünk, hogy az igen tisztelt vállalkozó urak 30, 40, sőt 50 százalék engedményt kívánnak a lakatos, asztalos és kőműves munkánál. Hát ez bizony több a soknál. Egyenesen az iparos megnyuzását célozni csak azért, hogy a vállalkozók a markukba ne vessenek s az iparosok rovására tetemes összeget zsebre vágjanak, ehhez nagyon sok szó fér. Ha nem képesek ilyen összegért elvégeztetni a munkát, kár volt elfogadni. Ugy látszik, jó lett volna, ha az igazságügyminiszter egyéb feltételeket is kikötött volna s a mennyiben az ilyen eljárásban a keresztény szeretetnek csak homályos vonását is vajmi nehéz feltalálni, ma már nem ártott volna bekövetelni a vállalkozók *keresztelési* anyakönyvi kivonatát is.

— **Porcinkula napja.** A Ferenc-rendiek templomában tegnap tartották meg Porcincula-napját. Reggel 8 órakor ünnepi szent mise volt, melyet P. József mutatott be az Urnak, mise után pedig P. Gellért szent beszédet tartott. A délelőtti folyamán még több csendes mise volt, d. u. 4 órakor pedig ünnepi litániával fejezték be az istentiszteleteket.

— **A kerékpár-egyesület** tagjai ma este a Tremkő-féle vendéglőben bankettre jönnek össze, melyen a Székesfejvár- síófoki verseny nyertesei közt az érmekeket fogják kiosztani.

— **Vándor uton.** *Gyenes* József cseszneki (Zalam.), helynélküli mézszárossegéd és *Délczeg* István helynélküli asztalossegéd f. hó 2-án éjjel Polgárdin Vidi József vendéglőjében együtt borozgattak. Délczeget a bor csakhamar leverte lábáról és elaludt. Reggel felébredve észrevette, hogy utitársa Gyenes József eltűnt, magával vive 40 koronát tartalmazó pénztárcáját is. A csendőség a feljelentés alapján Gyenest elfogta, ki eleinte tagadt, de később a bizonyítékok sulya alatt bevallotta bűnét. Átadták a helybeli járásbírósnak.

— **Kilátások.** A régi kormánypárt szekerének kiesett a kerékszőge. Szilágyi Dezső, a ki körül az újabb időben a kormánypárt minden akciója forgott, a ki részint tehetségével, részint pedig ellentmondást nem tűrő gormbaságával uralta a helyzetet, kidőlt. Nagy úrt hagyott maga után, hiszen ő kapcsolta össze a régi és új szabadelvű pártot. A politikai jószok szerint a volt nemzeti párti könnyebben fog Szilágyi kimulta után érvényesülni. Ő akadályozta meg Horánszkyt a miniszteri székbe való jutását s egyáltalán utjában volt, hogy azok a fényes tehetségek, a melyek Apponyiban és társaiban fényeskednek, hatás és érvény nélkül maradtak. Most így vélekednek, hogy a változást a volt nemzeti párt érzi meg leginkább, az fog az országházban kormányozni s maguknál a választásoknál is az ő híveik jutnak előtérbe. A kormány azonban veszíteni fog kerületeinek számából, egy részt az ő szegabalyodott függetlenségi párt fog elhódítani, egy rész pedig a néppártnak jut. Hány néppártira van kilátás? Sokan fölvetették immár ezt a kérdést. Jól értesült s vezető kormánypárti helyről, de magától a néppárt korifeusaitól tudjuk, hogy a néppárti képviselők száma a jövő választásokban 45—50-re fog szaporodni. Az arány mindenesetre elég jó s ha így fogunk haladni, meg lehetünk elégedve.

— **Hangverseny.** A helybeli déliavasuti műhely dalegyesülete f. hó 11-én a Tremkő-féle vendéglő kerthelyiségében hangversenyt rendez. Kívánatos volna, hogy a község jutalmazná meg érdeklődésével ezt az egyesületet, melynek névéhez oly sok szép és jó tett fűződik. A legutóbbi hangverseny alkalmával ugyanis sajnos kellett tapasztalunk, hogy a társadalomnak egyes osztályai távolmaradásukkal *lündököltek*.

— **A veszprémi honvédek távozása.** A székesfejvári 17. honvédegyalozezred Veszprémben állomásozó két zászlóalja egy hónapon át részt vett a helyben tartott ezredgyakorlaton, mely tegnapelőtt véget ért. Veszprémi ho védeink tegnap reggel fél 6 órakor indultak utnak Várpalota felé, a honnan ma értek be állomáshelyükre.

— **Vihar, villám, jégeső.** Duna-Adonyról pusztító zivatar hírét jelenti tudósítónk. Tegnap délután hat és hét óra között óriási vihar kerekedett s nemsokára hatalmas jégdarabok kezdtek hullani. Később oly sűrű tömegben hullott a jég, hogy teljesen elsőtétült a város. Negyedkilogrammos jégdarabok is estek. A határt a jég teljesen tönkretette, a szőlőtőkéknek még levél sem maradt. A kár a 100.000 koronát jóval julhaladja.

— **Nem enged — a dutyig.** Urkőci Imre gyümölcsárú nagy hangu ember, durva és gorma, sőt ha az itálból többet vesz be a kelle-ténél, akkor aztán nem lehet vele birni. A feleségét elüldözte a háztól, mindig talált azonban valakit, a kivel szemben gormbaságainak szabad folyást engedett. A Szogyény-házban levő gyümölcsárú üzletét Magyaródi Juli már egy éve átvette, ő azonban néha mégis jogot formált hozzá. Ma is odaállított a bolt elé s mert a tulajdonos előre bezárkózott, ő bevágta az ajtót, berontott s kihozta a mázsálót. Nagy csődület keletkezett úgy 10 óra tájban, mire Simon alkaptány maga elé állította a dühöngőt, a ki még a hivatalos helyiségben is durván viselte magát, sőt az alkaptányt is leütéssel fenyegette. Nem engedett mindaddig, míg a dutyiba nem került. A három szál deszka sehogy sem tetszett neki, tört zuzott, végre azonban mégis lecsendesedett. A törvényszékhez került.

— **Kérelom.** A Sváb-féle fürdőben egy női fürdőruha elcseréltetett. Kéretnek a fürdőző hölgyek, hogy a tévedésből esetleg elvitt ruhát a fürdőszolgának átadni sziveskedjenek.

— **Betörések.** A mi városunkban tanyát ütött egy betörő banda s végzi a munkáját ügyesen, óvatosan s bár az utóbbi időben minden éjszákán megvan a maga bünesete, rendőrségünk nyomozó munkája eddig eredményre nem vezetett. Tegnap reggelre Stern Miksa Sas-utca 9. sz. alatti lakásába törtek be, még pedig eredmény-nyel, mert mintegy 300 korona értékű ékszerrel távoztak. A nyomok arra engednek következtetni, hogy e betörés tettese azonos a Korniss, Szogyényi-féle betörések tettesével. A nyomozást a rendőrség a vidékre is kiterjesztette, a mennyiben a szomszédos hatóságokat a történekről értesítette. — Az éjjel Zsinka Gábor vasuti munkás volt az áldozat. Kert-utcai lakásának egyik zárt helyiségéből egy kétszáz korona értékű kerékpárt loptak el ismeretlen tettesek.

— **Dinnye-piac — szemétdomb.** Valóságos ázsiai állapot uralkodik a mi dinnye-piacunkon. Kupacokban áll hétszámra a rothadt káposztalévé, dinnyehéj s oly penetrális büzt terjeszt, hogy a környék levegőjét még a távolban is megfertőzteti. Tekintettel arra, hogy a piac rendbentartása alig igényel nagy munkát, hasson oda a közegészségügyi hatóság, hogy ezek az állapotok a lehető legrövidebb idő alatt megszűnjenek, főleg oly nagy forgalmu helyen, hol az emberek százszámra közlekednek. Szinte szokatlan dolog, hogy a mai világban a káromkodásan megütőközék az ember, noha törvény tiltja. Ugyanezen a piacon a trágár beszéd, az Isten-káromlás oly nagy merveket ölt, hogy egy zupás huszár-strázsameter is megundorodik tőle. Talán egy-két büntető eljárással lehetne némileg a bajon segíteni.

— **Majsai, a híres.** Régismert alakja Székesfejvárnak *Majsai* János az egykori kőműves, a ki a majteros kanálnál többre becsüli az idegen zarákat s hogy ily irányban képességei nem megvetendők, legutóbbi esete is igazolja. Részletesen beszámoltunk arról a lopási esetről, mely Kronhoffmann kapitány tisztiszolgája, *Mértes* Ádám kárára mult hó 23-án elkövetett. Ugyanis mig aludt, az órája eltűnt. A tettest a rendőrség kinyomozta *Majsai* János személyében, a ki bár ketten is ráismertek a házbeliel közül, konokul tagad. Már több eset van a rovásán, a melyekért a törvényszék vonja kérdőre.

— **Tűz.** Dunapentele községben f. hó 2-án délelőtt 11 órakor tűz ütött ki, mely Hellebrandt János, molnárnak házát elhamvasztotta. Csak a gyorsan alkalmazott mentésnek és a teljes szélcsendnek köszönhető, hogy a tüzet lokalizálni lehetett, minek következtében az egy méter távolságban levő szomszédház is megmenekült. A tüzet a házbeliel gondatlansága okozta. A kár biztosítás folytán megtérül.

— **A világ legbutább társalgása.** Ha pályázatot tüznénk ki a világ legbutább két párbeszédére, valószínűleg ez a két kis példány nyerné el a pálmát. Itt következnek az elbájoló diskurzusok:

Nagy oka van a félreesselmet árulni.

(A nyári táncvigalmon.)

Gavallér: Szabad kérem egy valcerrel! Sasirozva, vagy a nélkül, nekem mindegy!

Delnő (mosogatás utáni szabadságon): Köszönöm, nem táncolok, mert ha táncolok, akkor hiccolok, ha meg hiccolok, akkor sviccolok, ha pedig sviccolok, akkor stincolok!

Ha már a sajtot sem szeretik!

(Négyes közben.)

— Szereti nagysád a sajtot?

— Nem én.

— Hát a kedves papája szereti?

— Az sem.

— Hát a kedves mamája?

— Ő sem szereti.

— Hát a tisztelt fivére és nővérei?

— Azok sem szeretik.

— De hát kicsoda schnass familia az ön-kegyedé, ha senki sem szereti a sajtot?

— **Nyári táncmulatság.** Sárosd község intelligenciája 1901. július hó 28-án Esterházy László gróf vasut melletti erdejében zártkörű táncvigalmat rendezett, mely minden tekintetben jól sikerült. Már délután 6 órakor táncra perdült az arany ifjúság s a virágos jó kedv a reggeli óráig tartott s tetőfokára akkor emelkedett, mikor az idősebb urak is jónak látták, hogy hozzáadásnak a ropogós csárdához. Annyi szép leány már rég ideje nem volt Sárosdon együtt s mintha a falevelek is beálltak volna bámulóknak, még csak nem is rezegtek a szélcsendben. A hölgyek névsora eléggé hirdeti a mulatság sikerét. Jelen voltak:

Asszonyok: Aczél Béláné, Adamecz Elekne (Nagy-Hantos), Adamecz Gyuláné (Tápé), Babel Ferencné, Gaupmann Ferencné (Sárbogárd), Heiszler Gézáné (Nagy-Láng), Keller Ferencné, dr. Kerbolt Lászlóné, Klimsa Rudolfiné (Barátlakás), Miklovich Istvánné (Nagy-Loók), Pesty Károlyné, Starkbauer Istvánné, Szakáll Antalné (Székesfejervár), Varga Lajosné, Vértessy Vencelné (Nagy-Perkáta), Závodszy Istvánné.

Lányok: Adamecz nővérek (Tápé), Babel Marietta, Dalmhoffer Mariska (Székesfejervár), Gaupmann Mariska, (Sárbogárd), Heiszler Gizella (Lovasbcrény), Hunda Magda (Barátlakás), Kapus Blanka (Nagy-Várad), Kerbolt Anna, Kutassi Ilona (Vasvár), Kertész Ilona (Kaposvár), Kucsora nővérek (Szolgaegyház), Miklovich nővérek (Nagy-Loók), Starkbauer Emilia (Székesfejervár), Varga Fanni, Vértessy nővérek (Nagy-Perkáta), Vörös nővédek (Pécs).

— **A Duna halottjai.** Ercsiből írják lapunknak, hogy f. hó 1-én fogták ki a Dunából Vass József baltavári, 21 éves kocsis hulláját, ki fürdés közben mult hó 25-én tűnt el a habok között. Ugyancsak e hó 1-én Talpas Kálmán és Kovács Mihály ercsii lakosok a felső kis szigetnél egy ismeretlen jól öltözött, 20—22 évesnek látszó férfi hulláját fogták ki a Dunából. A hulla erősen feloszláknak indult. Az orvos-rendőri vizsgálat megállapította, hogy az ismeretlen öngyilkossági szándékból került a Duna hullámai közé. E mellett bizonyít az is, hogy ruháiból a név ki volt vágva, továbbá, hogy munkakönyve is zsebében volt, azonban a törzslap ki volt tépve belőle.

— **Az inkompatibilis kézbesítő.** Mulatságos történetek mesélnek az egyik budapesti járásbírósnál. Az állatkert két mutatványos helye, a cirkusz és vad Dél-Afrika tudvalevőleg rettentő erőködésel iparkodnak publikumot vonzani a maguk bódéjába s elkecseregett harcot folytatnak egymással, úgy hogy a nagy erőködés folytán perbe is keveredtek egymással. Az idéző végzést a fent említett bíróság kiosztotta az egyik kézbesítőjének, a ki azonban, elolvastván az aktát, restelkedve szólalt meg:

— Ezt a végzést kérem alásan én nem kézbesíthetem.

— Miért?

— Mert inkompatibilis vagyok.

— Hogy-hogy?

— Mert kérem én nappal kézbesítő vagyok ugyan, de este — búr.

— **Egy keresztény családnál** 2—3 diák teljes ellátást kaphat. Bővebbet a kiadóhivatal.

— **Tanulók felvétetnek Számer Imre könyvnyomdájában.**

A modern népnevelők.

Válasz: P. B.-nek „Vallástani ferdeségek a népiskolákban” című közleményére.

Írta: Balogh Sándor.

(Folytatás.)

Nagyon kevés képességet érez magában a „hitújító” népnevelő ur, midőn az Isten lényét nem képes megértetni a gyermekkel. Azon pedig hiába való minden bölcselkedése, hogy a szent Háromság létezését nem lehet megérteni és megértetni. Én is azt mondom: ha sokat gon-

dolkodik a szent Háromság titkán pláne hit nélkül, úgy könnyen bele bolondulhat az olyan nagy tudományú ember. Az Isten végtelen bölcsesége, hogy emberi észszal a szent Háromság titkát nem, — de hitünkkel igenis felfoghatjuk és mint hath. tanítók a gyermekekkel is megértetjük. Példát is hozhatunk reá, — már értem olyan tanító, a ki tisztában van a hitdolgával. A három isteni személy megnyilatkozása ott van: Jézus Krisztusnak ker. szent János által a Jordán vizénél való megkeresztelésekor. Ennyi egy hitében élő embernek elég, a hitellennek meg ugy is hiába beszélünk. Tehát badarság azt állítani — mint Páli kás Béla mondja: — hogy a lelki erőket ráerőltetni a meggyőzni nem tudó dolgokra, égbe kiáltó bűn. Hagyja csak el, mindegy ő neki, az olyan talmi katolikuskak: égbekiáltó, bocsánandó vagy bárminő bűn is, hogy miért, majd később megtájtjuk!

A mi pedig az ó vallástani célját illeti, azzal menjen vásárra, ott sok tücsköt-, bogarat megvesznek, de azzal kath. tanító egyet nem ért; mert igenis a vallásoktatás célja: *oda hatni, hogy a gyermekek az anyaszentegyház élő tagjainak érezzék magukat az iskolából kilépve is meggyőződéssel, készséggel és hűséggel bízzák magukat a ő vezetésre, vagyis az Isten megismerjék, őt szeressék, neki szolgáljanak s ekként egykor üdvözüljenek. Ebből a kath. egyház nem enged!* A mi a kath. egyház tanításának célját illeti: az volt a multban (pedig ugyan régi), ami a jelenben és az lesz a jövőben is az egész világon mindenütt! Ezekből láthatja Pálinskás Béla, hogy az egyház nem szorult pénzen vett proletárokat.

De menjünk tovább, mit is mond még: „A vallástani és mai formájában határozottan rossz nevelés ad. Mert ha végig lapozzuk a katekizmust, mindent bent találunk, ami ellenkezője — a jónak.”

Ugyan ugyan édes uram, hát ez megint minő badarság! Micsoda állítás ez? Hát szerte nincs is okos ember a kath. egyházban. Tehát az egész tanítása csak tévedésen alapult, melyet ön lesz hivatala kikorrigálni. Ejnye, ejnye! azon gondolkodom, nem volt ön valóban „pálinskás” vagy ezzel hasonló állapotban, midőn ilyen bolondot állított. No én erre csak azt mondom: bocsásd meg Uram . . . stb.

Majd ezután azt kérdi a böles, s ujkori népnevelő ur: „*Talátnk-e a katekizmusban oly léte, melyre mint alapra, az erkölcsi nevelést a maga lejjességében felépíthetjük? Nem! Van-e annál nagyobb hiba — nevelői hiba — mint amikor arra tanítják a gyermeket, hogy mi a bűn? Miért nem tanítják arra, hogy mi a jó? Végtelen tévedés!*”

Ezen magát jelesnek vélo modern tanferfiu fenti elmezavarára válaszom ez: A katekizmusnak minden lapja s betűje az igazságon alapszik, s annak tanítása nélkül keresztény erkölcsi oktatást, nevelést képzelnem sem lehet. A katekizmus nem egyéb, mint hű tükre a legelső és legtökéletesebb Tanító-mesternek, Jézus Krisztusnak, a ki ezen igaz és szent tanítását a kath. Egyházra bizta mindörökké; mert ő vele lesz a világ végig, s isteni szavával erősítette: a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. És valóban Jézus Krisztus igaz egyháza sok és nehéz megpróbáltatáson ment keresztül, de hiába volt ellene minden ördögi agyarkodás, mert annak főnnállását az Ő isteni alapítója biztosította. Vagy csak nem gondolta Pálinskás Béla, hogy az ő kirohanásával — a mely tojással sziklára való dobálás — az egyház meg fogja változtatni tanítását. Minő lelki szegénység ez!

Hát arra mit szóljon az olvasó, mikor egy magát kath. vallásúnak valló néptanító minden arcpirulás nélkül azt a hazugságot veti papírra: hogy az egyház bűnre tanítja a gyermekseveget.

Bizony én is végtelenül tévednék, ha továbbra is azon meggyőződésben élnék, hogy azon egyént, ki szent egyházát ily nemtelenül vádolja, azt továbbra is kath. hívőnek hinném. Nem! Az ilyen katolikuskok és hozzá még népnevelők nem lehetnek egyebek: mint eleven ördögök!

Majd bonckés alá veszi a parancsolatokat, azt állítván, hogy azokról hallani sem szabad a gyermeknek. Épen ez a hiba! A hol a gyermek nem hall a parancsolatokról, s nem alkalmazkodik azokhoz, az ilyen nevelés és oktatás meg is

termi ám gyümölcsét, mint azt napjainkban anynyiszor tapasztaljuk.

De menjünk csak végig a parancsolatokon, mely hitvány támadások lesznek mindegyikénél a midőn így szól:

„*Tessék megmagyarázni, mi az a tisztátalan gondolat, kívánság, szentelen beszéd, irfja, hanem aztán úgy, hogy igazságot mondjon!*” — „Nos? Ki a legény a csárdában!” Ön a sárdobálásával lehet a csárdában, de nem az iskolában.

Nézzük csak a bölcselkedő aggodalmát: „*Végtelen nagy hibát követ el az egyház, a midőn pl. a bűnt ismerleti az iskolában. Fölteszik a katekizmusból a kérdést: Mi a bűn? Aztán meglátják a gyermeket arra, hogy mi a bűn. Nem arra kell a gyermeket meglátítani, hogy mi a bűn, hanem arra, hogy mi a jó, meg a némes.*” (No lám, itt az új Columbus!) „*A bűnőkre tanítják, nem a jóra! Ez aztán nevelés! Még a számszámdekos gyilkosságra is meglátítják. Aztán a hitoklató ur meg azt is magyarázza neki, hogy mit tesz gyilkolni. Így nevelik a gyilkosokat. Bárány bőrbé bujt farkasokat!*”

Itt ismét csak elméjének a hitdolgaiiban való zavarodását bizonyítja Pálinskás Béla. Szerint bűnre tanítják a gyermeket. Micsoda tévedés vagy rosszakarát! A kath. iskola igen ismereti a bűnt. Mindaz, ami ellenkezik az isten törvényével, az az Isten megbántása: és az bűn. A bűnt sokféleképpen el lehet követni: gondolattal, szóval, cselekedettel és a jónak elmulasztásával. Akkor tanítaná az egyház a gyermeket a bűnre, pl. a lopásra, ha tényleg elkövetné azt a gyermekkel. Hát pl. egyik gyermek hazuról elcsent akár egy krajcárt, vagy egy almát, akkor Pálinskás bölcselkedése szerint nem is szabad róla szólni; nem szabad a gyermeknek azt mondani, hogy lopott; mert ha ezt megmondjuk, úgy a gyermekek tolvajokká lesznek. Hisz akkor az erkölcsnemesítő és oktató olvasmányokat ki kell az olvasó könyvekből tépni, mint pl. hogy egy-néhányat említsék: „Nem szabad a gyufával játszani” című olvasmányt. Ha ezt veszi olvasmány tárgyul a tanító, t. i. hogy egy kis fiu szeretett a gyufával játszani, édes anyja mindig tiltotta neki. Egyszer a fiu az istállóba ment, s ott elbujva gyújtogatott, a gyufától meggyulladt a szalma stb. stb. s elégett a házuk, mindentük, stb. mondom: ha tehát ezt meri tárgyalásul venni a tanító, úgy a Pálinskás eszejárása szerint gyújtogatókká neveli őket a tanító. A gyújtogató pedig rosszabb a betörőnél. De nem szabad akkor az állat-kinzásról sem beszélni, mert akkor a gyermekek gyilkosok és állatkinzók lesznek. Ez azután nagy elmebeli tévedés ám Pálinskás uram!

(Vége köv.)

Levél a Dunamentéről.

Szegény fejeváriak! Önöket nem csak a skandináviai utazók, osztendei és egyéb fűrdozők, de még mi is szivből megsajnáljuk, kik itt élünk és lubicskolunk a vén Duna hajbajban. Nekünk van aranyfolyos Dunánk, önöknek sáros kaná-lisuk; nekünk kedves, fűzfás, zöldgyepes dunapartunk, önöknek kiaszott ligetjük meg egy hosszú »promenáád«-juk, melyre ha rá gondolok, már el-fáradok, mert azt hiszem, végig kell rajta menni — s a mi még borzasztóbb — vissza is jönni.

Igazán mondom, én nem hagynám el a mi kedves Dunánkat még Osztendéért sem. Nem, mert ahhoz először is, másodsor is, meg talán harmadsor is pénz kellene, a mi pedig nálam hiányzik először is, másodsor is, harmadsor is, de főleg azért nem válok el, mert az ember lassankint szerelmes lesz ebbe a nagy folyóba s a zive fájna, ha bucsuzni kellene tőle.

Sokszor elnéztem ezt a sima tükröt, soha sem unalmas és nem fárasztó, mint a végtelen Ocean tekintete.

Olyan csendes a vén Duna és hűséges az ő munkájában, mint a ki tudja kötelességét, változatlan hűséggel görgeti hajbait oda, a hol várja őt a tenger. Haragszik és zúg, ha valaki elébe áll, meg ha egy-egy zakatoló gőzös végig szántja hátát. Ilyenkor felzudul a ssekély partviziben bukdácsoló gyerekserreg sikongva szalad a szá-razra, nehogy elkapja a neki zudult hullám.

Különben csendes az öreg; elringatja szivesen csónakunkat és szeliden hívogat hűvös

habjaiba; megfürösztí és simogatja a belebólintgató partifüzeket.

Éabár külsőleg épen ilyen csendes, de belül már sokkal forróbb a politikai élet árama. A pártok még nem nyilatkoznak, de egyre készülnek. Mindenki érzi, hogy októberben nem a pénz és erőszak, hanem a pártok szervezettsége fog dönteni. A rácz-almási kerületben 5 évvel ezelőtt teljes szervezetlenségben ment neki a néppárt a választásnak. El is bukott vagy 170 szóval. Most nem szabad ennek megtörténni, tehát »videant consules!« Tegye meg mindenki falujában a kötelességet és terjessze a »Néppárt« ujságát. Nem kell ahhoz nagy elszántság, hogy minden vasnapra hozunk 30-40 példányt és azt elvitetjük a házakhoz. Nem sajnálja a nép azt a 4 krt, ha megmagyarázzuk neki, hogy kötelessége a keresztény sajtót pártolni. Azt a szennylapot, a Friss Ujságot azaz friss mérget, százával dobálják a nép közé lehet ezt tétlenül nézni arcpirulás nélkül? Megtörtént az előleges értekezlet, láttuk, hogy miképen állunk. A győzelem legbiztatóbb kilátásaival indulunk a küzdelembe, de azért nem fogunk elbizakodni, hanem állandóan örködni, utána nézni, agítani.

Lehetetlen az igaz ügynek nem győzni, ha mi magunk el nem hagyjuk. Videant postores! Privigyén jobb parochiát ígért a gróf a fiatal papnak, ha beáll liberális igazónak, de annak nem kellett a jüdásbér. Saját szemekkel láttuk a csábító levelet.

Különbön élénk érdeklődéssel várjuk Erdőssy Bódogot. Ugyan hogyan nézhet ki egy liberális — s még hozzá Kossuth Ferenc párti — pap? Sokan nem hiszik el, hogy ilyen is lehetséges. Már mi ne volna lehetséges Magyarhonban?

Most jött Hercegfalvára egy kedves, fiatal cisztercita káplán, Juhász Ervin, a ki egy évvel ezelőtt ugyanott rendkívül buzgó működést fejtett ki a ker. szövetkezeti érdekében. A hercegfalvaiak boldogok, hogy visszakapták őt. Erdőssy uram is volt ott káplán — nem hiszem, hogy valami szörnnyen óhajtanák őt viszontlátni — mint Kossuth-párti jelöltet. De csak hadd jöjjön, mi is ott leszünk.

Dunamenti.

IRODALOM.

— Pázmány Péter összes munkái. V. kötet.

Magyar sorozat. Tartalma: *Csepregi mesterség. — Calvinista tükör. — Az igazságnak győzedelme. — Csepregi szegényvallás. — Rövíd felelet két Calvinista könyvekre. — Bizonyos okok. — A sz. írásról és az anyaszentegyházról. — A selét hajnal-csillag után bujdosó luteristák vezetője.* Már a címek maguk is mutatják, hogy a 17-ik század nagy egyházférfiának egyik legérdekesebb művével van dolgunk. A katolicizmusnak védelmi igató s később támadó harca volt ez az akkor erőre kapott protestantizmus ellen. A mohácsi vész után Magyarország nagy része a protestantizmus karjaiba vetette magát. A ki az áramlatnak utját állotta s azt régi mederbe visszaterelte: Pázmány Péter volt. Szüleiük maguk is protentánsok voltak s ő ifjúságában hódolt meg a katolicizmus meggyőző igazságai előtt, életét előbb mint jesuita, aztán mint világi pap, Magyarország primása a katolicizmus megerősítésére fordította. Szóval, tollal egyaránt nagy volt. A most kiadott kötet vitázó munkának egy részét tartalmazza. Csupa tűz, csupa láng, sokszor heves és erős, már a mint az akkori kor szókimondása magával hozta. Emellett valóságos kincsesbányája a szép, törülmetszett magyar nyelvnek. Ha valaki az igazi magyarságot akarja tanulmányozni, Pázmány munkáit olvassa el. Van belőlük latin és magyar sorozat, mind a két sorozat, valamint a latin, ugy a magyar, az első kötettől kezdve a maga teljes egészében megrendelhető, és pedig Nyilatkozat beküldése által a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem hittudományi karának dekáni hivatalához (Budapest, IV., közp. egyetemi épület.) E Nyilatkozat alapján az eddig megjelent köteteket együtt, az ezután következő köteteket megjelenésük után, az Egyetemi Nyomda azonnal megküldi 5-5 forint utánvételezésével. Az ily megrendelés gazdaságosabb eljárás, mert könyvtárusi uton a mű ára jóval magasabb.

Anyakönyvi statisztika

1901. évi július haváról.

I. Halálozás.

Született: 45 fiu, 26 leány. Ezekből 39 törvényes fiu, 23 törvényes leány, 2 törvénytelen fiu, 2 törvénytelen leány; halvaszületett törvényes fiu 2, leány 1, törvénytelen fiu 2. Összesen: 71.

II. Halálozás.

Elhalt: 50 fi, 27 nő. Ezekből 5 éven aluli fiu 21, leány 13, 5 éven felüli fi 29, nő 14. Összesen: 77. E szerint folyó évi július havában a halálozások 6-tal mulják felül a születéseket.

III. Házasságkötés.

A fent jelzett idő alatt 9 volt.

1901. évi július hó 27-től augusztus hó 3-ig.

I. Születés.

Született: 6 fiu, 7 leány. Ezekből 6 törvényes fiu, 7 törvényes leány; 0 törvénytelen fiu, 0 törvénytelen leány. Összesen: 13.

II. Halálozás.

Elhalt: 12 fi, 4 nő. Ezekből 5 éven aluli 8 törvényes fiu, 1 törvényes leány, 0 törvénytelen fiu, 0 törvénytelen leány; 5 éven felüli 4 fi, 3 nő. Összesen: 16. E szerint a halálozások a születéseket a fentjelzett idő alatt 3-mal mulja felül.

Elhaltak: Gass Ferencné, szül. Kovács Katalin, róm. kath., 38 éves, tüdővész, Budai-ut 102. sz. — Nyári Ferencné, szül. Szabó Mária, ev. ref., 23 éves, hashagyom, Kert-utca 23. sz. — Csákányozki Kiss Lajos, gör. kath., 2 éves, szív- hűdés, Szent György kórház. Pollák Mária, róm. kath., napszámosnő, 38 éves kimerülés, Szent György kórház. — Stácz Antal, róm. kath., 5 hónapos, bélhurut, Forgó-utca 26. sz. — Kovács Ferenc róm. kath., kisbirtokos, 50 éves, szívzélhűdés, Alsókirálysor 22. sz. — Kovács Ferenc róm. kath., 2 hónapos, gyomor- és bélhurut, Kertalja 12. sz. — Komlósi János, róm. kath., kisbirtokos, 54 éves, általános izombénulás, Sörpince-utca 42. sz. — Bánóczki János, ev. ref., 2 éves, kimerülés, Szent-György kórház. — Kátóna Pál, róm. kath., kisbirtokos, 75 éves, végelgyengülés, Olaj-utca 20. sz. — Városi Sándor, róm. kath., kocsis, 25 éves, vízbefulladás, Tolnai-utca, 14. sz. — Vojtech János, róm. kath., 4 hónapos, gyomor- és bélhurut, Horváth-István-utca 10. sz. — May István, róm. kath., 1 hónapos, ránggörcs, Apáca-utca 36. sz. — Lehota Juliánna, róm. kath., 8 hónapos, bélhurut, Széchenyi-utca 35. sz. — Háden János, róm. kath., 1 hónapos, veleszületett gyengeség, Salétrom-utca 20. sz. — Móra Kálmán, róm. kath., 11 hónapos, bélhurut, Kigyó-utca, 18. sz.

III. Házasságkötés.

A fent jelzett idő alatt 4 volt.

IV. Kihirdetés.

Guttman Mór bicse-tulajdonos, (Sár-bogárd, Fejérmegye) és Weisz Sarolta (Székes-fejér.) — Singer Zsigmond, műkereskedő, (Budapest) és Lengyel Berta, (Székesfejérvár.) — Lencsés József István, kisbirtokos és Bencsik Anna Mária, varró, (Székesfejérvár.) Kopit-lánszky Ferenc m. kir. keresk. min. számellenőr (Budapest) és Zsátos Paulina, (Székesfejérvár.)

Piaci árak.

1901. augusztus 3.

Buza	14' — 15' —
Rozs	12:20. — 13' —
Árpa	11:40. — 15' —
Zab	12:80. — 13:20.
Tengeri	11.60. — —

A forgalom élénk.

Alapított 1865.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVANYOZÓ, TEMPLOMDISZITÓ,
TÜKÖR, KÉPKERET RAKTARA
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,
Barátok új épületében.

Elvállal mindennemű aranyozást és díszítést, egymint: Templomok, Salonok, Kávéházak, Dísz-termek Aranyozását festését és Plasztikai Díszítését.

Éremmel kitüntetve!

SIMON LAJOS
asztalos és kárpitos
butoraktára
SZÉKESFEJÉRVÁROTT,
Kossuth-utca 11. szám.

Ajánja saját készítményű asztalos és kárpitos butormunkákkal dűsan berendezett üzletét, hol mindennemű asztalos és kárpitos munkák gyorsan és pontosan elkészíttetnek,
jutányos áron.

Első magyar varrógép és kerékpár-gyár részvény-társaság. Budapest.

Ajánlják hazai gyártmányu **Adria, karika-hajós Singer, Wheeler Wilson, Howe** stb.-féle saját készítményű

varrógépeiket és kerékpárait a legjutányosabb árak mellett. — Nagy raktár minden néven nevezendő varrógép és kerékpár alkatrészekben. — Ajánlják továbbá teljesen berendezett javító műhelyüket, hol mindennemű varrógép és kerékpár javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vezetői: **Márkus Simon özvegye és fia** czégnél, Székesfejérvárott, Nádor- és Róza-utca sarkán a ciszterciaták templomával szemben.

BERVEILER JÁNOS

KATONAI ÉS POLGÁRI SZABÓ

Székesfejérvár, Kigyó-utca 1. sz.

Üzlethelyiség a színházai szemben.

Készít:

papi reverendákat, címádát, papi öltönyöket.

Czégemet a főtiszt. papság szives figyelmébe ajánlom. — Több elismerő levél birtokában, biztosíthatom megrendelőimet, hogy gyors, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzemeltetőségére.

3858/P.

Pályázat.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzemeltetőségére az 1903-ik évben szükséges

10000 darab

2-40 vagy 270 méter hosszú I. rangú vasutfel-építményi tölgytalpfára, melyek 1902. évi július hó 1-től 1903. évi április hó végéig szállítandók, pályázatot hirdet és megjegyzi, hogy kedvező árak mellett az 1904. és 1905. évekre is elfogad ajánlatokat.

A szállításra vonatkozó részletes módosítókat magában foglaló, általános és különleges feltételek valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint alulírott üzemeltetőség építés- és pályafentartási osztályánál és annak magyar és horvát vonalain levő összes mérnökosztályánál díjmentesen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként 1 kor. m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban ezen felirattal: „Ajánlat talptaszállításra 3858/P. számhoz” legkésőbb *f. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig* a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak üzemeltetőségéhez Budapesten, I. kerület, Mészáros-utca 17. sz. (iktató hivatal) küldendők. Budapesten, 1901. augusztus hó 1-én.

Az üzemeltetőség.

I. rendű

KOKSZOT

ajánlok jutányos áron bármely állomásra.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEJÉRVÁR,

Lakatos-utca 2. szám alatt.

Többször kitüntetve!

Asztalos szakmába
vágó megrendelést
elfogad

NAGY JÓZSEF

SZÉCHENYI-UTCZA 24 SZ.

Készen kapható: Nyaraló vagy gyermek-szobába, esetleg előszobában alkalmazható fehér fényezett szekrények s 16 személyre ebédülő s egyéb butorok.

VÉGH GYULA

szobafestő, mázoló

Kossuth-utca 15. (Györy-ház.)

Elfogad:

Czim-, szoba-, kép-, templom- és oltárfestés, valamint mázoló s krétarajz munkát.

!!! Legujabb secossió minták dús
választékban. !!!

382/1901. végr. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székesfejérvári kir. járásbíróság 1901. évi Fh. 221/2. számú végzése következtében a székesfejérvári légszuszítási társulat javára Imrich Viktor, Reitmann Dávid, Schvarcz Adolf és Weisz József székesfejérvári lakosok ellen 204 kor. 20 fill. s jár. erejéig 1901. évi május hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 koronára becsült követhető ingóság, u. m.: egy gázmotor nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a székesfejérvári kir. járásbíróság 1901-ik évi V. II. 392/1. számú végzés folytán Székesfejérvárott, Vásár-tér 15. sz. alatti házban leendő eszközésére 1901. évi Augusztus hó 6-ik napjának déli 8 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságot mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székesfejérvárott, 1901. évi július hó 24. napján.

Andaházy Antal s. k.,
kir. bír. végrehajtó.
(Lakik: Budai-ut 13.)

Nikolsburger Sándor
szoba-, cimfestő és mázoló
Fatér, özv. Császárné háza
a (Ponty vendéglővel szemben.)

Elfogad:

Czim-, szoba-, templom-, oltár- és kép-
festést, valamint mindennemű mázoló- és
krétarajz-munkát

jutányos áron.

STANDARD

életbiztosító-társaság

Alapítva: 1825-ben

Edinburghban (Angolhon.)

Alapított: 1825-ben

Magyarországi fiók: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.

(Standard-palota.)

Évi bevétel	30.000.000 korona
Kiutalt nyereményrészek	170.000.000 korona
Vagyon	240.000.000 korona
Hatálosetek folytán kifizetve	484.000.000 korona

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnye:

Kétségtelen biztonság Alacsony díjak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háború-biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

SZÁMMER IMRE

KÖNYVNYOMDÁJA SZÉKESFEJÉRVÁR.

○ ○ ○ ○ ○ ELVÁLLAL MINDENEMŰ
○ ○ ○ ○ ○ KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ
○ ○ ○ ○ ○ MUNKÁK KÉSZÍTÉSÉT IZLÉSES
○ ○ ○ ○ ○ KIÁLLÍTÁSSAL, JUTÁNYOS ARON.

○ ○ ○ ○ ○ AJÁNlja DÚSAN FELSZERELT
○ ○ ○ ○ ○ RAKTÁRAT
○ ○ ○ ○ ○ IRODAI, FOGALMAZÓ, LEVÉL
○ ○ ○ ○ ○ ÉS CSOMAGOLÓ PAPIROKBAN.

○ ○ ○ ○ ○ KÉSZLETBEN TART MINDENEMŰ
○ ○ ○ ○ ○ NYOMTATVÁNYT ÜGYVÉDEK,
○ ○ ○ ○ ○ SZOLGABIRÓSÁGOK, KÖZSÉGEK,
○ ○ ○ ○ ○ EGYHAZAK STB. RÉSZÉRE.

BÁSTYA-UTCZA 9. SZ. || || || TELEFON 99.